

גליון פ"ב

פרשת דברים
תשפ"ב

"אל תצר את מואב ואל תתגר בם מלחמה" - אבל אם נגזר, זה יגיע! - "עמון ומואב טיהרו בסיוחן".

הלכה בלבד.
 אברך יקר זה מגדל משפחה וצריך פרנסה, ופרט עם יוקר המחיה המאמיר - נושא את עינוי השמימה, ומודה על העבר ומתפלל על העתיד "רבש"ע הטריפני לחם חוקי והמצא לי ולכל בני ביתי מזונתי ומזונותיהם וכל שאר הצטרכויותינו ברוחניות ובגשמיות..."

הקב"ה שמע לקול תפילתו, ודאג לו שמישהו שהיה צריך להוציא 'תלוש משכורת' הוציא על שמו, תמורת סכום נכבד מידי חודש בחודשו. [האברך שאל את רבו, וכך רבו הרה לן, ואכמ"ל בנושא הידוע של 'להציל עשוק מיד עושו', וכל אחד ישאל את רבותיו].

כך עבד ההסדר כמה חודשים, עד שה'עבודה' הופסקה על ידי המדינה שהפסיקה לתקצב פרויקט זה.

טוב, אם אין עבודה - הולכים לקבל 'אבטלה'...

וכאן התבררה ההשגחה הגדולה, אברך זה עשה עבודה תורנית עבור ארגון חשוב, **ולא קיבל מהם את הכסף במשך שנה תמימה**, הוא ניסה לדבר ולהתקשר, והדבר נמרח ונמרח. וסוף סוף שהביאו לו את הכסף, הביאו לו ז'ק על סכום גבוה, והיה צריך להחזיר חלק מהכסף, בקיצור: שילמו אחרי שנה, ועם הרבה כאב ראש...

שידוך, חברותא, וכי' וכו' דוגמאות עד אין מספר. והוא לא מצליח, לפעמים זה ב'נגלה' מחמת ציווי ה' - כגון עבודה עם חשש יחוד או פגעני טכנולוגיה [מסתמא זה יותר גרוע מייחוד]. או ב'נסתר' מחמת ציווי ה', שהוא לא מצליח להתקדם, והוא רואה ש'כביכול' מישוהו חוסם אותו מלמעלה.

והוא שואל: למה? למה?

והקב"ה אומר לבן אדם, אתה "פיצקעלע מענטש" [בן-אדם קטן] אתה יודע מה טוב לך, מה אתה צריך? רק אני יודע, לפעמים זה לא טוב לבן אדם - וזה כמו ילד קטן שרוצה שוקולד ב-2 בלילה, דבר שיקלקל לו את השיניים ויגרום לכאבי בטן, ולפעמים זה כמו 'מואב' - הקב"ה אומר לבן אדם "אני ידאג לך יותר טוב ממה שאתה תדאג לעצמך"!

ב'מואב' - במקום שעם ישראל ילכו למלחמה - עם כל הסיכונים והמתח והכרוכים בה, ואף אבידות בנפש רח"ל. הקב"ה דאג להביא להם את 'מואב' בחינם בלי טרחה. [ורק ב'מלחמת מדין' שהיה מלחמת מצוה הכתוב אומר "ולא נפקד ממנו איש", וגם בפירוש הפסוק הזה, שיטת אדוננו רשב"י (בימות סא) שהכוונה לדבר עבירה! אבל היה אבידות בנפש].

כך צריך האדם להאמין בקב"ה שישלח לו כל צרכיו, וגם אם נראה לו שלא הולך, ידע בבירור שיש מי ש'עשה עושה ויעשה לכל המעשים' - לטובה!

וכמו ששמעתי כמה פעמים מהגה"צ ר' אלימלך בידרמן שליט"א בשם צדיקים, **"וכי בבני"ד של מעלה יושבים חבונת גזלנים?"** הרי אבינו אב הרחמן יושב ודן את כל האדם, ובוודאי שהוא רוצה רק בטובתו של בניו, וכמו שכתבו הראשונים שהקב"ה ברא את העולם "להטיב עם בריותיו"...

וכה היה מעשה: [הפריטים שטשטשו בכונה].
 אברך יקר מנכבדי הקהילה ב'אופקים' יושב אוהלים, ולן בעומקה של הלכה, וממש אין לו בעולמו אלא ד' אמות של

הקב"ה ציוה את בני ישראל, "אל תצר את מואב ואל תתגר בם מלחמה כי לא אתן לך מארצו ירשה" (דברים ב ט).
מה הסיבה שהקב"ה ציוה לא לכבוש את מואב?
היה זה בזכות רות המואביה, ובזכות הצניעות שהיה בבת לוט הבכירה, כמבואר בגמ' (בבא קמא לח): "אמר לו הקדוש ברוך הוא: לא כשעלתה על דעתך עלתה על דעתי, שתי פרידות טובות יש לי להוציא מהן, רות המואביה ונעמה העמונית..."

ממשיכה הגמ': אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן: אין הקדוש ברוך הוא מקפח שכר כל בריה, אפילו שכר שיחה נאה, דאילו בכירה דקאמרה מואב, [ל-כלומר: גילתה בשמו, שגולד מאביה] אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: אל תצר את מואב ואל תתגר בם מלחמה, מלחמה הוא דלא, הא אנגריא עביד בהו; צעירה דקאמרה בן עמי, [-הצניעה את העניין שגולד מאביה] א"ל הקדוש ברוך הוא למשה: וקרבת מול בני עמון אל תצורם ואל תתגר בם כלל, דאפילו אנגריא לא תעבידי בהו."

אבל... נגזר גם על עם ישראל שהם ירשו את מואב, איך

זה מסתדר?
התשובה על כך, היא תשובה יסודית לחיים!
 הרבה שלוחים למקום!

וכמו שהגמ' אומרת (הולין טו): "כי חשבון עיר סיוחן מלך האמורי היא והוא נלחם במלך מואב וגו'. מאי נפקא מינה? **דאמר להו הקדוש ברוך הוא לישראל, אל תצר את מואב, אמר הקדוש ברוך הוא: ליתי סיוחן - ליפיק ממואב, וליתי ישראל - וליפיקו מסיוחן; והיינו דאמר רב פפא: (בביתין לח): עמון ומואב טיהרו בסיוחן."**

נכון, עם ישראל היה אסור להם לצור את מואב, ולא לכבוש אותם, אבל הקב"ה שלח את סיוחן שכבש את מואב, ועם ישראל שכבש את סיוחן - קיבל ממלא את מואב לידיים. סיוחן כביכול נלחם בשביל עצמו, ומסתמא היה מלחמה כבדה מאד לכבוש את עמון, ומה היה הסוף? כל המלחמה היה בשביל עם ישראל.

ומאידך גיסא: בטח בעם ישראל היה אנשים היה אכפת להם, למה לא כובשים את מואב, וחבל מאד להפסיד ארץ כל כך טובה ומוצלחת. אבל היה צווי ה' שלא לכבוש את מואב - ובסוף התברר שהכל היה לטובה, ועם ישראל קבלו את מואב על מגש של כסף...

מ"ה למעשה?
 אדם מתכנן לכבוש: שטעלע, מקום עבודה, ישיבה לבן,

א' גוט ווארט
 מאצטערע המשפיעים
 והמגויים שליט"א

דיכורים טובים... איי איי איי

נוראות מצינו בדברי מרן הבית יוסף זי"ע אודות חומר הפגם של המונע עצמו מלהעתיק דברי חיזוק ועידוד לזולתו, שהנה כתיב (בג ד"ז): 'לא יבוא עמוני ומואבי בקה ה' וגו', על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים בדרך בצאתכם ממצרים וגו', לא תדרוש שלומם וטובתם כל ימך לעולם', והקשה הבית יוסף (דרשות מהריק"א, נדפס בספר אור צדיקים), מפני מה ציוה הקב"ה לתעב אותם עד סוף כל הדורות על 'דבר מועט כזה' שלא קידמו אותם בלחם ובמים? והפליאה תגדל שבעתיים שהלא בני ישראל לא היו צריכים ללחם ומים כי היה להם 'לחם מן השמים' וכן היה להם מים לשתות מממי הבאר.

ומבאר בזה"ל, דיש לומר שאמר 'על דבר' רוצה לומר בעבור שלא נתנו להם דברים טובים וניחומים, וזהו שאמר 'על דבר' בשביל הדיבור, עכ"ל [והוכיח זאת ממה שנאמר (יט ד) 'וזה דבר הרוצח', ופירושו חו"ל (שביעית פ"י מ"ח) שהוא מלשון 'דיבור', שצריך הרוצח לומר אל תכבדוני, וכן בעוד מקומות].

« המשך בעמוד הבא »

ר' אמונת של הלבנה הרב דוד מטיאס
 do548432274@gmail.com

לקחת קלי צום בשבת
שאלה: האם מותר לקחת כדורי קלי צום בשבת כדי להקל על הצום במוצאי שבת?
תשובה: ישנם כמה חששות בלקיחת הקלי צום בשבת, והנכון שיערבם בתוך מאכל או משקה מערב שבת.

מקורות: יש שכתבו שיש בלקיחת הקלי צום בשבת משום איסור הכנה משבת לחול, שהרי כל הסיבה שבלוע כדורים הללו היא רק לצורך מוצאי שבת, ואע"פ שמוותר להרבות במאכלים בשבת בכדי שיהיה לו כח לצום במוצאי שבת, יש לחלק דשאני התם שאינו מוכח ממעשיו שעושה זאת לצורך חול, משא"כ הכא כשלוקח את כדורי הקלי צום בשבת הרי ניכר ממעשיו שכל כוונתו לצורך חול, וכן דעת הגר"ש אלישיב זצ"ל, והגר"ש דבליצקי זצ"ל, וכן שמעתי ממ"ח הגאון רבי יצחק שכטר שליט"א.

ויש שחששו (הגר"ש ואזנר זצ"ל) משום גזירה דשחיקת סממנים שהרי כדורים אלו אינם מאכל בריאים והרי מבואר במג"א (ס' שכ"ח ס"ק מ"ג) שאפילו לבריא גמור אסור לאכול מאכל ומשקה שאיננו מאכל בריאים כאשר כוונתו כדי לחזק את מזגו, ואם כן הוא הדין לכדורי הקלי צום הבאים גם הם לחיזוק הגוף עיי"ש.

אך אם מפורר הכדורים ומערבם בתוך המאכל או המשקה מערב שבת, שפיר יכול לקחתם באופן זה גם בשבת עצמה, ואין בכך לא משום איסור הכנה ולא משום שחיקת סממנים כיון שלא ניכר, אך לא יערבם בשבת עצמה מפני שעצם הערבוב נחשב להכנה משבת לחול (הגר"ש אלישיב זצ"ל). ואם שכח לערב הכדורים מערב שבת ישאל לחכם כיצד יעשה.

לא הכרטיס זוכה - האדם זוכה

ידוע ומפורסם שהיה דין תורה אצל אחד מגדולי האחרונים (אולי רע"א) בין שני ידידים שהיה להם דין תורה על כרטיס הגרלה, הנה היה לו מזל מוצלח, שקנה כרטיס הגרלה, ראה את זה ידידו השלימזל, קנה גם כרטיס הגרלה, ועשה מעשה אסור, ניגש לחליפה של ידידו ה'מוצלח' והחליף את הכרטיס שלו בכרטיסו של חברו. מתוך מחשבה שכרטיסו של חברו ה'מוצלח' יעלה בגורל, [כנראה הוא הסתמך על דברי הגמ' (ראש השנה טז) "אמר אביי: הלכך, כי חזי אינש דמצלח זרעא אפלא - ליקדים ולירע חרפא, דעד דמטי למדייניה - קדים סליק - כיון שפזלו של אדם מצלח הוא ממשך להצליח עד שיבוא לדין פעם נוספת (בראש השנה)]. והכרטיס יהיה ברשותו, והוא ירוויח את הכסף...

אבל שלימזל נשאר שלימזל, ומי עלה בגורל? הכרטיס שנמצא אצל חברו ה'מוצלח', כלומר הכרטיס הזוכה זה בעצם הכרטיס שלו.

הלך אותו שלימזל לרב העיר, ואמר 'את חטאי אני מזכיר היום' - אני קניתי כרטיס, וניגשתי לחליפתו של חברי, והחלפתי את הכרטיס, ולראיה, יש בצד ימין של הכרטיס חור קטן, שרק אני יכול לדעת עליו...

ותהום כל העיר, מה הדין במקרה דנן.

פסק הרב: "לא הכרטיס זוכה - האדם זוכה".

כלומר בשמים נגזר על ה'מוצלח' לזכות, וממילא הכרטיס שהיה ברשותו עלה בגורל... והגנב השלימזל יצא אבל וחפוי ראש. (אשמח שאיראו את עיני בפרטים ובשמות המדויקים).

מקרה דומה אירע לאחרונה ביישובינו 'רכסים' - אחד התלמידים החשובים ערך מבצע חיזוק לתלמידיו בשלהי דקייטא, ומידי יום היו מתכנסים לעת ערב ילידי הת"ת באחד מבתי הכנסת של היישוב, ולומדים ומשנים את תלמודם, ובסיום הלימוד של כל יום נערכה הגרלה על פרסים יקרי ערך. למען הסדר הטוב כל ילד קיבל כרטיס עם מספר, ומידי יום נערכה הגרלה בין המספרים. לדוגמא: ביום הראשון זכה מספר 59, והתלמיד שהיה ברשותו כרטיס עם המספר 59 קיבל את הפרס. וכו' וכו'.

תקנה נוספת החליטה ההנהלה, למען הסדר הטוב - רק תלמיד שהביא את הכרטיס ל'סדר הלימוד' יכול לזכות בהגרלה. [כמאה שהיו מספרים גם את מספר ההשתתפות על הכרטיס וכו']. ומי שלא הביא אף אם יעלה בגורל - לא יקבל את הפרס. 'ויהי היום' - אין ויהי אלא לשון צער, נערכה הגרלה בין כל ילדי החמד - על משחק רציני ביותר, המתח היה עצום, והמספר שעלה בגורל היה 178 (לדוגמא) - והילד שבידו היה הכרטיס, גילה לצערו ולשבירונו שהכרטיס נשכח בבית...

'ותרב בבת יהודה תאניה ואניה', המארגנים המסורים מאד רצו לתת לו את זכיותו, אבל היה הדבר בגדר חב לאחרני, נעשתה הגרלה חדשה - וילד אחר זכה בגורל המחודש. הילד שב לביתו 'אבל וחפוי ראש' - 'נהפך לאבל מחולוני', איככה נעשה לו ככה, עד שהוא זכה במשחק היקרות, בגלל שכחת כרטיס למנוע ממנו את זכיותו.

ביום למחרת נערכה הגרלה נוספת - והילד עלה בגורל!!! ללמדך, שלא הכרטיס זוכה - אלא האדם זוכה, ואם נגזר על הילד לזכות במשחק, הוא יזכה במשחק!!!

ואין הדברים רק במשחקי ילדים - כולם מודאגים מעליית המחירים המשתוללת, צריך לזכור, לא נגזר כסף על בן אדם, אלא "כל מזונותיו של אדם קצובים - מראש השנה ועד ראש השנה".

מזונות נגזר - לא כסף נגזר...

המשך

הדברים נוראים למתבונן בהם, שאי הבאת 'לחם ומים' נחשב ל'דבר מועט' ואילו מניעת דברים טובים וניחומים גרמה לעונש גדול כזה עד סוף כל הדורות.

ולא עוד אלא שלכאורה הדבר תמוה - וכי לחיזוק מגויי הארצות כדוגמת עמון ומואב צריכים בני ישראל, אלא מכאן למדנו שאפילו הגדול שבגדולים נהנה ומחיה נפשו בדברי חיזוק וניחומים, ואפילו אם הם באים מ'פחות שבפחותים', כי גדול כוחה של 'מילה טובה' לרומם את הנפש ולהפיח רוח חדשה, ומענתה אל תאמר מי אני ומה אני שאחזק אחרים, שהלא כח הדיבור הוא בכל עת 'דבר בעיתו', ומה טוב.

כתב הגה"ק ה'חפץ חיים' זי"ע (שמירת הלשון, ח"ב פ"ז), הבה נתבונן, אם יערכו 'דינר' (מסיבת התרמה) לרגל 'בנין בית המקדש השלישי' אזי ללא כל ספק שכל איש יתן את כל הון ביתו באהבה עבור מטרה גדולה זו, הוסיף ה'חפץ חיים' ואמר, אם כן, הרי הנביא אומר ושיבה בצדקה - והיינו שבנין הבית השלישי נבנה על ידי קיום מצוות צדקה, עליו להרבות בצדקה כל אחד עד כמה שידו מגעת, כי כל פרוטה לצדקה נחשבת כתרומה עבור בנין הבית השלישי.

ולדין ייאמר, שאין הכוונה רק לנתינת מעות כפשוטו, שמה יעשה מי שאין לו מעות, אלא הכוונה לנדיבות הפה - שיחזקו בני ישראל זה את זה במילה טובה ורוח נדיבה. (באר הפרשה).

לעברו נבל לנבנם

התחזקת בעבודת הלב - זו תפילה

כוחה של עניית אמן

בשעת בוקר מוקדמת כשחשוך בחוץ, התקבצו נשים יקרות לתפילת ותיקין בבית הכנסת 'לדרמן', נזכרת הרבנית מרים עמרני תחי'. הרבנית קניבסקי ע"ה ישיבה במקומה הקבוע, שעונה על הסטנדר, בזו אחר זו ניגשו נשים לומר את ברכות השחר. כל אחת ברכה, וכל המתפללות השיבו 'אמן' לברכתה. התרגשות פנימית אפפה את כולן. הרבנית ע"ה הייתה אומרת את ברכות השחר בהתרוממות הרוח כשלא פעם אחת ישיבה וחישיבה את מספר ה'אמנים' שנאמרו באותו יום. כסופרת יהלומים הייתה מחשבת שמונה עשר 'אמנים' כפול מספר הנשים המתפללות.

כאשר הגיע הדבר לאוזני מרן הרב הגרא"ל שטינמן זצוק"ל, שיבח מאד את הרעיון, והנהיג אותו גם במניין ה'ניצ' שלו. הוא הקדים את שעת התאספות המתפללים ברבע שעה, וכך ברכו כולם את ברכות השחר בזה אחר זה, והשיבו 'אמן' לכל ברכה.

לאחר פטירתה של הרבנית ע"ה, נכדתה רותי שתחי', ראתה את הרבנית ע"ה בחלומה וספרה לאמה, הרבנית דינה אפשטיין תחי' ולבני משפחתה את דבר חלומה: "ראיתי את סבתא בחלום, הפנים שלה קרנו. כולה הייתה אפופה בניצוצות של אור. היא אמרה לי: 'אם הייתם יודעים כמה חשובה ה'אמן' בשמים, הייתם אומרים כל היום אמן! שאלתי אותה: 'סבתא, טוב לך?' היא חייתה ונעלמה". דבר החלום הגיע למרן הגאון רבי חיים קניבסקי זצוק"ל, אשר הסכים בקורת רוח עם הדברים. (קולי באשמורת).

[ובעז"ה בספרנו 'מי באר' - על פרשות השבוע, שיצא לאור בקרוב בעז"ה, יובא בהרחבה בגודל מעלת עניית 'אמן'].

וקרשתו מבל הזמנים

בענייני 'שבת מלכא קדישא'

סגולה לזכור לימוד התורה - בעת שאומר "זכרון למעשה בראשית"

איאתא מר' אייזיקל זידיטשובער ומעוד צדיקים זי"ע שבשעת אמירת 'זכרון למעשה בראשית' בשעת ההייליגע 'קידוש' של ליל שבת קודש אבינו שבשמים משפיע עת רצון נפלא להתפלל במחשבה שזוכה לזכור יותר ויותר ההייליגע תורה שאנחנו זוכים ללמוד.

ואחד מפנימיות הענינים בזה, הוא על פי העובדא הידועה שהיה אצל הרבי ר' ברוכ'ל זי"ע שפעם אחת נודע לו על תלמיד חכם עצום ממכיריו שהיה לו קצת גאווה מחמת שהיצר וחילולתיו הצליחו להחזיר בו דמיון שוא כאילו הגיע לגודל ידיעותיו בתורה הקדושה בכוחות עצמו בחינה של 'כוחי ועוצם ידי' ולא הרגיש כראוי שאין עוד מלבדו' והכל מתנת חנים מאבינו שבשמים.

וכיון שכן אמר לו הרבי ר' ברוכ'ל זי"ע כלום יודעים אתם הסיבה - למה מלמדים כל התורה כולה לתינוק קודם לידתו ותיכף בשעת לידתו בא מלאך וסוטר על פיו ומשכחו כל התורה כולה? והרבי ר' ברוכ'ל הסביר שאחד מפנימיות הענינים בכך הוא שהמלאך מבקש להשכיל בינה לתינוק שאפשר לדעת כל התורה כולה וברגע אחד לשוכחה משום שכל רגע שזוכרים את ההייליגע תורה שלומדים הוא מתנת חנים מאבינו שבשמים, כי 'אין עוד מלבדו', ו'מפיו דעת ותבונה', וכיון שהתינוק מגיע להכרה זו שוב יוכל ללמוד ההייליגע תורה במשך כל ימיו ולזכור כל התורה כולה בלא שום גאווה והתנשאות, כיון שיהיה טבוע בקרבו בחותם שאינו נמחק ה'פליק' (-הסטירה) של המלאך שמאיר בקרבו שהכל אך ורק מתנת חנים מאבינו שבשמים.

והפטיר הרבי ר' ברוכ'ל זי"ע לומר לאותו תלמיד חכם לפי הגאווה וההתנשאות שלכם, נראה שלא היה מספיק עבורכם ה'פליק' של המלאך, ובאותה רגע שכח התלמיד חכם כל התורה שלמד עד אותו היום, [ומסתמא אחר שהבין המוסר והשכל מכך, פעל הרבי ר' ברוכ'ל שיוחזר אליו כל תורתו שלמד].

ועל פי זה מובן היטב הענין שבשעת אמירת 'זכרון למעשה בראשית' בשעת ההייליגע קידוש של ליל שבת קודש אבינו שבשמים משפיע עת רצון נפלא להתפלל אז במחשבה שזוכה לזכור יותר ויותר ההייליגע תורה שאנחנו זוכים ללמוד, דכיון דבשעת ההייליגע קידוש הזמן מיוחד ומסוגל להתעלות ולהרגיש שאין עוד מלבדו' והכל אך ורק מאבינו שבשמים, ואבינו שבשמים משפיע אז השפעות עצומות של אמונה, ו'יכולו השמים והארץ וכל צבאם' 'נגמר השמים, נגמר הארץ, הכל נגמר, אין כלום, רק הכל מאבינו שבשמים', ו'יכל אלוקים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה' כל מה שנעשה בעולם הכל הוא 'מלאכתו אשר עשה', נאר טאטע און בלויז טאטע, [-הכל זה רק אבינו שבשמים] 'אשר ברא אלוקים לעשות', וכיון שבשעת קידוש מאיר הארה גדולה וחזקה כל כך של אמונה [ובפרט כשאומרים 'זכרון למעשה בראשית' שמאירים שהכל אך ורק מאבינו שבשמים וכל זה 'מעשה בראשית'] ממילא הזמן מסוגל מאד להתפלל לזכור ההייליגע תורה, כיון שזכרון בתורה נשפע על ידי שחיים יותר ויותר שהכל אך ורק מאבינו שבשמים. (מאמרי חיזוק - מהגה"צ ר' צבי מאיר זילברברג שליט"א).

<p>עלון השבוע: לע"נ נפש נקי וצדיק</p> <p>הרה"ג ר' יהודה כ"ר צבי חיים זצ"ל</p> <p>חלק נטרם לע"נ: משה בן חנום תורת. וזוגתו רחל זינת בת טוביה תורת.</p>	<p>חבורת "מעין עולם הבא"</p> <p>בעז"ה בשבוע הבא (ט"ו באב) - דמוסיף יסף, ודלא מוסיף יאסף" רח"ל) מתחילים מחזור חדש</p>	<p>ניתן להרשם לקבלת העלון במייל</p> <p>a0548496676@gmail.com</p> <p>בכל עניני העלון ניתן לפנות ל- 0548496676</p>	<p>הרש תרומות להדפסת העלון</p> <p>ניתן לתרום כ'נדרים פלוס' בקופת 'עלי באר'</p> <p>הנבצחה שבועית - 50 ש"ח</p> <p>מצווה רבה וחיובי הדינים להודיע מהמילא ולהחלק בבתי כנסת.</p>
--	--	--	--